Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000993

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-03-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курбанова Халіда Шаріпбаєвна

2. HALIDA KURBANOVA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: ORCID iD: 0009-0003

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 – Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 06-05-2025

Спеціальність за освітою: 011 – Освітні, педагогічні науки

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8137

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.45, 14.01.87.23, 14.01.87.25

Тема дисертації:

1. «Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки »

2. "Formation of professional competence of future bachelors of chemical - technological specialties in the process of professional training"

Реферат/анотація:

1. АНОТАЦІЯ Курбанова Х.Ш. Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Міністерство освіти і науки України, Харків, 2025. У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми та запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає у виявленні, теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов та експериментальній перевірці їх впливу на сформованість професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки. Об’єкт дослідження

– процес професійної підготовки фахівців у закладі вищої технічної освіти. Предмет дослідження – педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки. Метою дослідження є виявлення впливу науково обґрунтованих і експериментально перевірених педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей на рівень сформованості означеної якості. У вступі обґрунтовано актуальність, доцільність наукового вивчення проблеми формування професійної компетентності бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки, яка посилюються необхідністю усунення виявлених суперечностей, що об'єктивно існують у педагогічній теорії та практиці сучасних закладів вищої технічної освіти, зокрема: - між суспільними вимогами до рівня професійної компетентності бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей та недостатнім рівнем її сформованості у бакалаврів зазначеного профілю; - між підвищеними вимогами до професійної підготовки бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей, обумовленими високими темпами розвитку науки й технологій, безперервним збільшенням обсягу інформації і практичних навичок, якими мають оволодіти студенти, і недостатнім розробленням теоретичних засад формування їхньої професійної компетентності з урахуванням сучасних викликів; - між необхідністю створення оптимальних умов для формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти і реальною практикою формування означеної компетентності в майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей, що не забезпечує ефективність указаного процесу. У першому розділі на підставі уточнення суті ключових понять дослідження (компетентнісний підхід, компетентність, компетенція, професійна компетентність) визначено професійну компетентність майбутнього бака-лавра хіміко-технологічних спеціальностей як інтегральне утворення фахівця, яке акумулює в собі розвинене інноваційне мислення, сформовані професійні знання, уміння, навички, досвідченість, особистісні якості та ціннісні ставлення, прагнення до професійного самовдосконалення й самореалізації упродовж життя, що забезпечує здатність фахівця реалізовувати хіміко-технологічні процеси на високому рівні, приймати виважені, відповідальні рішення щодо конструктивного розв'язання професійних проблем. Установлено, що професійна компетентність відображає стандартизовані кваліфікаційні вимоги до змісту, обсягу та якості професійної освіти, що характеризують достатній рівень підготовленості майбутніх фахівців та гарантують належну якість професійної діяльності випускника закладу вищої освіти. Структуру професійної компетентності представлено як сукупність взаємопов'язаних компонентів: особистісно-інтенційного (професійно-особистісні якості (морально-конативні, лідерські, інноваційнотворчі, емоційно-регулятивні), інтенції та ціннісні ставлення до навчання і профе-сійного розвитку); інтелектуально-когнітивного (розвинене інноваційне професійне мислення, сукупність знань і здатностей (загальнонаукових, за-гальнокультурних та професійних (спеціальних), що необхідні для ефективного здійснення професійної діяльності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей відповідно до сучасних вимог); досвідно-операційного (характеризується сформованістю практичних компетенцій здійснення професійної діяльності п спеціальні (фахові), інтелектуально-прогностичні, організаційно-управлінські, інформаційно-когнітивні, дослідницько-прогностичні, комунікативно-регулятивні вміння). З'ясовано, що формування професійної компетентності майбутнього бакалавра вимагає його особистої вмотивованості до оволодіння профе-сійною компетентністю, оволодіння професійними компетенціями (знання-ми, уміннями, навичками, сучасними технологіями у хіміко-технологічній галузі, особистісними якостями тощо), розкриття особистісно-творчого потенціалу, прагнення до професійного вдосконалення. Визначено й обґрунтовано педагогічні умови формування професій-ної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціально-стей на засадах компетентнісного підходу, які передбачають: с

2. ABSTRACT Kurbanova H.Sh., The Formation of Professional Competence of Future Bachelors of Chemical and Technological Training in Institutions of Higher. – Qualifying scientific work as a manuscript. Thesis for a PhD in Pedagogical Sciences in the specialty 015«Professional education». – National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2025. In the dissertation, a theoretical analysis of the problem was carried out and a new solution to the scientific task was proposed, which consists in

the identification, theoretical justification of pedagogical conditions and experimental verification of their influence on the formation of professional competence of future bachelors of chemical and technological specialties in the process of professional preparation. The object of the research is the process of professional training of future bachelors of chemical and technological specialties in the institution of higher technical education. The subject of the study is the pedagogical conditions for the formation of professional competence of future bachelors of chemical and technological specialties in the process of professional training. The purpose of the study is to identify the influence of scientifically based and experimentally verified pedagogical conditions of the formation of professional competence of future bachelors of chemical and technological specialties in the process of professional training on the level of formation of the specified quality. The introduction substantiates the relevance and expediency of the scientific study of the problem of the formation of professional competence of future bachelors of chemical and technological specialties in the process of professional training, which is reinforced by the need to eliminate the identified contradictions that objectively exist in the pedagogical theory and practice of modern institutions of higher technical education, in particular: - between social requirements for the level of professional competence of bachelors of chemical and technological specialties and the insufficient level of its formation among bachelors of the specified profile; - between the increased requirements for the professional training of bachelors in chemical and technological specialties, due to the high pace of development of science and technology, the continuous increase in the volume of information and practical skills that students must master, and insufficient development of the theoretical foundations of the formation of their professional competence taking into account modern challenges; - between the need to create optimal conditions for the formation of professional competence of higher education seekers and the real practice of forming the specified competence in future bachelors of chemical and technological specialties, which does not ensure the effectiveness of the specified process.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Cherkashyn, A.a , Hren, L.a , Asieieva, I.b , Kurbanova, H.a , Kurbanova, M.a The role of leadership qualities in the formation of professional competence and the imageof future specialists (2023) Youth Voice Journal, 3 (Special Issue), pp. 42-54. (Scopus, Великобританія). ISSN: 20492073.
- 2. Курбанова Х. Ш., Грень Л. М. Професійна компетентність майбутніх інженерів хімічного профілю у закладах вищої освіти: аналіз тематичного спрямування наукової літератури. Теорія і практика управління соціальними системами. 2021. № 3. С. 62-75. ISSN 2078-7782.
- 3. Грень Л. М., Курбанова Х. Ш. Особливості формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічного профілю у закладах вищої освіти США та України. Теорія і практика управління соціальними системами. 2022. № 1. С. 48-59. ISSN 2078-7782.
- 4. Курбанова Х. Ш. Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічного профілю у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу. Теорія і практика управління соціальними системами. 2024. № 1. С. 110-121. ISSN 2078-7782.
- 5. Курбанова Х. Ш. Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічного профілю у закладах вищої освіти: міжнародний досвід. Імідж сучасного педагога. 2024.

№ 2(215). С. 124-129. ISSN: електронне–2522-9729.
- 6. Курбанова Х. Ш. Позитивна мотивація і стимулювання до самореалізації – педагогічна умова формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічної підготовки закладів вищої освіти. Імідж сучасного педагога. 2024. № 3(216). С. 28-32. ISSN: електронне–2522-9729.
- 7. Інноваційне освітнє середовище у закладах вищої освіти – педагогічна умова формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічної підготовки. Теорія і практика управління соціальними системами. 2024. № 2. С. 18-30. ISSN 2078-7782.
- 8. Курбанова Х. Ш. Критерії і показники рівня сформованості професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки. Імідж сучасного педагога. 2024. № 5(218). С. 50-54. ISSN: електронне – 2522-9729.
- 9. Курбанова Х. Ш. Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічної підготовки у закладах вищої освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. № 6 (140), 2024. С. 127-143.
- 10. Курбанова Х. Ш., Грень Л. М. Моральна відповідальність майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей за якість своєї професійної підготовки під час навчання у закладах вищої освіти. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. «Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації», 11 - 12 листопада 2021 р. Харків. Вип. 52 (56). С. 36-43.
- 11. Курбанова Х. Ш. Формування лідерських якостей у майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки [Електронний ресурс] / Х. Ш. Курбанова, Л. М. Грень // Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 29 вересня 2022 р. / ред. кол. В. М. Скляр [та ін.] ; Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Харків : НТУ «ХПІ», 2022. С. 35-37.
- 12. Курбанова Х Ш. Інформаційно-комунікативна складова професійної компетентності майбутнього бакалавра хіміко-технологічного профілю. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : тези доп. 30-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD–2022, [19-21 жовтня 2022 р.] / ред. Є. І. Сокол. Харків : Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». 2022. 1107 с. С. 758.
- 13. Курбанова Х Ш. Роль старости-лідера академічної групи у формуванні професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічного профілю. Лідери XXI століття. Погляд у майбутнє: Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 жовтня 2022 р. Харків. 2022. С. 84-85.
- 14. Курбанова Халіда. Принцип зв'язку теорії та практики у формуванні професійної компетентності бакалаврів хіміко-технологічного профілю. Papers of participants of the III International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference «Modernization of today's science: experience and trends», held on September 23, 2022 in Athens are presented in the collection of scientific papers.104 p. P. 65-66 (Афіни).
- 15. Kurbanova H., Hren L. Innovative pedagogic technologies and their role in forming professional competency in future bachelors in chemical technologies during their professional training. Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес [Електронний ресурс] : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 19-20 квітня 2023 р. Харків. 2023. С. 172-174.
- 16. Курбанова Х.Ш. Інноваційні методи навчання та їх роль у формуванні професійної компетентності у майбутніх бакалаврів хіміко-технологічного профілю. Topical aspects of modern scientific research. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2023. Pp. 420-422. ISBN 978-4-9783419-2-1.
- 17. Курбанова Х. Ш. Використання цифрових освітніх платформ у навчанні майбутніх бакалаврів хіміко-технологічної підготовки у закладах вищої освіти як ключовий аспект у формуванні їх професійної компетентності. Наукова школа академіка Івана Зязюна у працях його соратників та учнів: матеріали VII наук.-практ. конф., 25–26 травня 2024 р. Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». 2024. С. 175-178.

- 18. Курбанова Х. Ш. Методи навчання у формуванні професійної компетенції майбутніх бакалаврів хіміко-технологічної підготовки у закладах вищої освіти. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXXII між нар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2024, 22-25 трав. 2024 р. Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». С. 1141.
- 19. Курбанова Х. Ш. Активізація лідерського потенціалу з формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки. Інноваційні технології в науці та освіті. Європейський досвід : матеріали VII Міжнар. конф. (Дніпро, Україна, 23–25 грудня 2024 р.) / укл. Т. С. Хохлова, Ю. О. Ступак. Дніпро, 2024. 233 с. С. 44-46.
- 20. Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів хіміко-технологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки: методичні рекомендації для викладачів і студентів усіх форм навчання зі спеціальності 161 «Хімічні технології та інженерія» / уклад.: Х. Ш. Курбанова. Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». 2024. 66 с.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: ДР 0124U004395

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грень Лариса Миколаївна

2. Лариса М. Грень

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: ORCID: 0000-0003-44

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрельніков Віктор Юрійович

2. Віктор Ю. Стрельніков

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8822-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського

Код за ЄДРПОУ: 22518134

Місцезнаходження: вул. Соборності, 64-ж, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попова Олена Владимирівна

2. Олена В. Попова

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 000-0003-1611-5956

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гура Тетяна Віталіївна

2. Tetyana V. Hura

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2323-3440

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатюк Ольга Анатоліївна
2. Olga Ignatyuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-6305-8802

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Романовський Олександр Георгійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Романовський Олександр Георгійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Курбанова Халіда
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна